

Estada de mobilitat amb finalitat de formació del Programa Erasmus+ per al PAS de la UB

ERASMUS STAFF MOBILITY WEEK - BERGEN UNIVERSITY COLLEGE 2016

CRAI: III Jornada de bones pràctiques. Aula Magna, 14 desembre 2016

Cristina Bibian Mateo

crisbibian@ub.edu

Diapositiva 1: Presentació

Aquesta presentació és un resum de l'estada Erasmus per al PAS de la *Universitat de Barcelona*, realitzada a Bergen (Noruega), del 9 al 13 de maig de 2016. Vaig participar com a convidada a la setmana de mobilitat internacional, que va organitzar la Biblioteca del *Bergen University College (HiB)*, amb el tema: '*El suport a la recerca des de la biblioteca*'. Es va formar un grup de 15 persones, de serveis bibliotecaris de diverses universitats, de 10 nacionalitats diferents. L'equip organitzador estava compost per 4 persones responsables del Servei de suport a la recerca, més un membre de l'Oficina de Relacions internacionals.

ERASMUS STAFF MOBILITY WEEK, BERGEN UNIVERSITY COLLEGE

Research Support from the Library 9-13 May, 2016

Research Support Team

Gunhild Austrheim

Nazareth Amlesom Kifle

Eli Heldaas Seland

Monica Roos

International Office

Vegard Rivenes

Diapositiva 2: Què aporta l'experiència Erasmus?

En aquesta diapositiva es pot veure una imatge de la carpeta que la institució dóna als alumnes quan comencen el curs. Aquesta vol recrear d'una manera lúdica els atractius d'una estada al *HiB*. Jo he afegit alguns aspectes que m'agradaria ressaltar (en vermell a la imatge) perquè són els que considero més importants en una experiència ERASMUS. Es tracta de 4 vessants: **1 Aprendre, 2 Compartir, 3 Socialitzar, 4 Ampliar cultura**. Gràcies als dos primers s'enriqueix el bagatge professional, tant pels coneixements que ens transmeten els membres de la institució d'acollida com pel fet de compartir, amb els companys de l'estada, mètodes i idees. Tot això suggereix noves possibilitats de funcionament aplicables a la feina i genera inspiració mútua. El tercer aspecte permet establir contactes, estimular el diàleg i facilitar l'intercanvi. I, per últim, l'aspecte cultural ens aporta coneixements generals i ens obre la ment a altres realitats. Aquesta combinació de facetes fa que aquesta sigui una experiència enriquidora a tots els nivells.

La presentació vol incloure tots aquests aspectes i mostrar el que ha representat aquesta experiència per a mi. A la vegada que espero pugui ser una font d'informació per a tots els interessats.

Diapositiva 3: El *HiB* i la recerca

El primer dia de l'estada ens va rebre la Vicerectora Eva Haukeland Fredrikse. En la seva presentació va donar dades generals sobre programes d'estudi i va ressaltar la rellevància que la institució vol donar al suport a la recerca.

El [Bergen University College](#) és una institució educativa i de recerca pública. Es compon de 3 facultats, cadascuna amb caràcter individual, a partir de fortes tradicions professionals.

Facultats	Estudiants	Professors
Educació	2 650	260
Enginyeries i Administració d'Empreses	3 000	230
Salut i Ciències Socials	2 000	240
Programes d'estudi		
30 programes de grau de 3 anys		
4 programes de Formació del professorat de 4 anys		
18 programes de Màster de 2 anys		
4 programes de Doctorat		
Dos campus: <i>Kronstad i Møllendalsveien</i>		

Pel que fa a la [recerca](#), el *HiB* vol incrementar la qualitat i el volum de les seves activitats d'R+D (Recerca i Desenvolupament), fent diverses accions:

- Prioritzant la investigació de qualitat internacional per contribuir al desenvolupament de les especialitats acadèmiques.
- Desenvolupant grups de recerca forts i cooperant en l'àmbit nacional i internacional amb altres institucions educatives i de recerca.
- Incrementant el nombre de publicacions de material científic en canals de publicació reconeguts internacionalment.
- Arribant a acords per assegurar que els estudiants poden participar en projectes de recerca..
- Prioritzant els recursos de recerca pel desenvolupament dels programes de doctorat
- Desenvolupant i difonent els centres propis com a impulsors clau d'R+D.
- Augmentant el finançament extern de projectes d'investigació: Consell de recerca de Noruega i altres fons i subvencions.
- Assegurant que els esforços en R+D compleixen amb les actuals directrius ètiques.
- Desenvolupant la biblioteca com a una biblioteca de recerca universitària moderna.

Camps d'investigació	Centres d'R+D:
Didàctica de l'Art	Centre de Recerca per a l'Educació
Serveis d'Atenció	Centre d'Art, Cultura i Comunicació
Treball comunitari	Centre d'Alimentació, Salut i Activitat Física
Rehabilitació i promoció de la Salut	Centre d'Innovació
Salut i Qualitat de Vida	Centre de Pràctica Basada en l'Evidència

Diapositiva 4: [La biblioteca](#)

La Directora de la Biblioteca, Trude Færevaaag va presentar els diversos serveis i recursos amb algunes dades i descripcions.

Dades generals

Horari: de 8.15 a 19 h

Personal: 22 PAS i 15 Becaris

Punts de lectura: 300

Àrea: 2 945m²

Llibres: En paper 88 489; electrònics 164 218

Revistes: En paper 260; electròniques 414 575

Col·lecció

Ciències Socials i Salut

Enginyeria i Economia

Formació del professorat

Llibres de ficció

Llibres infantils

Pel·lícules

Organització

L'organigrama de la biblioteca està configurat per la Directora del servei (amb personal de suport administratiu) i, depenent d'ella, 3 grans unitats:

- Unitat de serveis d'informació i referència..
- Unitat de recursos d'informació.
- Unitat de suport a l'estudi i la recerca.

Aquesta distribució es força recent, ja que el 2014 va haver-hi canvis a l'organització general del *HiB* que es van reflectir a la biblioteca. Això va provocar que es passés d'una biblioteca centrada en l'usuari a una biblioteca amb més presència del suport a la recerca.

L'objectiu dels serveis de la biblioteca

La biblioteca recolza els objectius de la universitat en termes d'educació, investigació, innovació i interacció amb la societat i les empreses:

- Obtenint i fent accessibles els recursos d'informació acadèmica..
- Oferint cursos i orientacions que ajuden els estudiants i investigadors a desenvolupar les habilitats i els coneixements necessaris per explotar els recursos d'informació acadèmica en l'educació, la investigació i la pràctica professional.
- Contribuint a difondre els resultats de la recerca.

Diapositiva 5: El suport a la recerca des de la biblioteca

Com ja s'ha dit, la biblioteca es va reorganitzar i va néixer *La Unitat de suport a la recerca*. Es va crear arran de la posada en marxa del projecte '*PhD on Track*' per a doctorands, que necessitava serveis específics per als investigadors i, es va veure, que també podia oferir beneficis a altres projectes de desenvolupament de la recerca. Es va allargar el projecte i es va convertir en un equip permanent de suport a la recerca.

La Unitat de suport a la recerca ofereix:

Avaluació de la recerca i mesures d'impacte: Assessorament en *CRISTin* (sistema nacional d'informació sobre la recerca). Es dona suport a investigadors i administradors. Tota la recerca publicada, l'activitat i els projectes de recerca han d'estar registrats aquí. També es fa anàlisi bibliomètrica per diferents propòsits i informes sobre l'activitat investigadora del *HiB*.

Estratègies de comunicació i publicació acadèmica: La biblioteca proporciona assistència sobre on publicar, publicació en accés obert, temes de copyright,. Autoritza els registres de documents per incorporar-los al repositori digital *BORA (Bergen Open Research Archive)*. Ofereix assessorament en petició de finançament públic per publicar en obert.

Orientació i formació: individual o per grups, tant en línia com presencialment, amb la possibilitat de planificar un curs o reservar una sessió a mida. Els serveis i el suport s'adeqüen a les necessitats dels investigadors. La biblioteca gestiona i actualitza el web de recursos en línia per a investigadors '*PhD on Track*'.

Cerca bibliogràfica i gestió de referència: ofereix formació i orientació en la recerca bibliogràfica en tots els recursos de la biblioteca i en l'eina de gestió de referència *Endnote*, que es troba disponible per a la comunitat universitària a través de la llicència d'instal·lació de la biblioteca.

Plans futurs:

- Gestió i emmagatzematge de les Dades de Recerca.
- *OJS (Open Journal System)* per publicacions electròniques en obert.
- Integració de la biblioteca en els grups de recerca i en els fluxos de treball dels mateixos.
- Difusió.
- Tractament i anàlisi d'altmetrics.
- Creació d'un Centre d'escriptura per a investigadors, amb el propòsit d'assessorar-los en el procés de creació dels seus treballs científics. Es fa en col·laboració amb els serveis públics d'educació i amb la *Universitat de Bergen*.

Equip

La Unitat de suport a la recerca és un servei gestionat per quatre persones, tres de les quals donen suport a les diverses facultats i una és experta en temes digitals. A més d'assessorar, fer formació i altres accions de suport, assisteixen a reunions i seminaris de facultat per una millor gestió global del suport a la investigació.

Com a membres d'aquest servei, també formen part d'alguns projectes de l'àmbit de la recerca en cooperació amb altres institucions.

Projectes

Gunhild Austrheim: (Facultat de Salut i Ciències Socials). Experta en cerques d'informació i gestió de referència. Bibliotecària de suport a la investigació: Centre de Pràctica Basada en l'Evidència, Centre d'Atenció de l'Oest de Noruega i Centre Nacional per a l'alimentació, la salut i l'activitat física.

Projecte: '*PhD on track*'. Recursos en línia per a investigadors <http://www.phdontrack.net>

Va començar com un estudi sobre el comportament cap a la informació dels estudiants de doctorat i les necessitats que es van percebre (2013). Es van fer reunions i *workshops* amb els estudiants i els supervisors i va tenir com a resultat la creació d'un lloc web amb recursos per a la investigació.

Es va fer en col·laboració amb la *Universitat d'Oslo*, la *Universitat de Bergen* i Aalborg i Va ser finançat parcialment per la *Biblioteca Nacional de Noruega*.

Nazareth Kifle: (Facultat d'Enginyeria i Administració d'Empreses). Experta en cerca bibliogràfica, gestió d'informació, copyright i publicació. Actualment està compromesa amb un projecte pilot que té com a objectiu establir un centre d'escriptura per assessorar els investigadors en els seus treballs.

Projecte: '*Gestió del canvi a les biblioteques acadèmiques (2014-2016)*'.

Les biblioteques van afrontar molts canvis provocats per reducció de pressupostos, per fusions d'institucions i departaments i reallotjament de campus. Un dels objectius del projecte era investigar com les biblioteques acadèmiques havien de millorar els seus serveis, recursos i competències del personal, per tal de fer front a les demandes de recerca. En això hi havia implicats processos de reorganització, definició de nous rols, unitats i canvis en els comandaments. Com a resultat de tot això va haver-hi un increment del capital de la biblioteca en la institució que ara és més inclusiva i participativa.

Participava en el projecte una bibliotecària catalana que va ser la directora del *HiB* durant uns anys, Maria Carme Torras.

Monica Roos: (Cultura digital, bibliotecària digital de recerca). És la persona experta digital. S'encarrega de donar suport a la publicació científica, els recursos electrònics, les metadades, l'accés obert, els temes de copyright, el repositori institucional *BORA-HiB*, *CRISTin* i altres temes digitals.

Projecte: '*Pa Tvers: Accés a la informació de recerca*'. Com poden ser capaces les petites institucions d'accedir a la informació de recerca?

El projecte va néixer perquè les biblioteques de recerca estaven cada cop més en contacte amb les institucions. Hi havia personal treballant en petites institucions que volien accedir als recursos electrònics i que no tenien acords sobre les llicències d'accés.

Després de dues fases d'estudi es va constatar que l'administració té un focus important en processos basats en el coneixement i el sector està augmentant el seu personal amb experiència investigadora. La necessitat d'accés a la informació és important.

Al final del projecte es va destacar com a sorprenent el fet que la majoria de les institucions, a més de l'accés als recursos, també volien altres serveis de les biblioteques: cerca, referència, suport a la publicació, etc.

Eli Heldaas Seland: (Religió, numismàtica, cultura visual). Cerca bibliogràfica i gestió de referència. S'encarrega de la informació sobre beques d'investigació, bibliometria i suport a la publicació científica. Bibliotecària de contacte per sol·licitar ajudes a la investigació.

Diapositiva 6: CRISTin: Sistema d'informació sobre la recerca a Noruega

CRIS és l'acrònim de *Current Research Information System* = Sistema de Gestió de la Recerca, que permet emmagatzemar i gestionar dades sobre la recerca duta a terme en una institució. *CRISTin* (*Current Research Information System in Norway*) és el sistema de gestió de la recerca a Noruega creat pel *Ministeri d'Educació i Recerca* i el *Ministeri de Salut* Noruecs. És el sistema nacional d'informació sobre la recerca per als sectors de l'educació superior, les institucions de recerca i el sector de la salut (connectat amb la universitat).

Es tracta d'una base de dades única composta per diverses parts:

- Resultats de la recerca: registre d'activitats de recerca (publicacions, conferències, seminaris, etc.).
- Perfil dels investigadors.
- Projectes i grups de recerca.
- Generació d'Informes anuals sobre la recerca.

Serveix a dos propòsits:

- **Per a investigadors:** com a perfil/curriculum de les seves activitats. Per afegir les seves publicacions: seminaris, conferències, *workshops*, etc. I per augmentar la visibilitat, ja que és cercable, amb metadades, a tot el món.
- **Per la recerca:** és l'eina utilitzada per documentar els resultats de la investigació. Per fer recompte i valoració de les publicacions de recerca al registre noruec de publicacions científiques. I per donar elements per implementar la política de gestió de la recerca.

També és l'agència nacional de gestió de l'accés obert i l'organització responsable dels acords sobre les llicències d'accés als recursos electrònics de les biblioteques de recerca a Noruega.

CRISTin i la biblioteca

La biblioteca és l'administradora del sistema de gestió de la recerca *CRISTin* al *HiB*. Fa suport al personal investigador en registre i altres usos del sistema.

Es verifica tot el que els investigadors afegeixen. Una responsable gestiona el sistema (amb 3 persones de suport) i fa la comprovació de tots els documents afegits a *CRISTin* per publicar-los a *BORA* (el repositori institucional). Es validen els registres d'acord a polítiques de copyright, normes formals i a les decisions de les diverses institucions implicades. Per exemple, si la publicació té diversos autors noruecs totes les institucions a les quals pertanyen han d'estar d'acord sobre l'aprovació de la publicació.

Es comprova la llista de publicacions científiques i s'envien informes sobre quants articles s'han publicat, quants en Accés Obert, etc. Es preparen dades per a les avaluacions del Consell de Recerca i altres comitès i juntes nacionals que els sol·licitin.

La biblioteca està en estreta cooperació amb l'administració general de la recerca. És part d'una xarxa nacional que estudia com hauria d'evolucionar *CRISTin* i està involucrada en planificació estratègica de la investigació. També és responsable d'estar al dia de qualsevol canvi nacional en les instruccions per enviar informes, assegurant-se que estiguin implementades les rutines locals del *HiB*.

Diapositiva 7: Compartint experiències

Durant l'estada al *HiB*, a part de les exposicions, activitats i visites que van proposar els organitzadors, els membres de les diverses institucions convidades van fer algunes presentacions i van participar en grups de discussió sobre diversos temes.

Les presentacions es van dividir en 2 grans àrees:

- **Treball de divulgació i cooperació.**
- **Publicacions, repositoris i accés obert.**

En el primer bloc van participar 2 membres:

- *Suport a la recerca no només des de la biblioteca: col·laboració interdepartamental.* Bishop Grosseteste University, Lincoln (Regne Unit).
- *Activitats d'alfabetització informacional. Sessions de formació per a doctorands i més.* Poznan University of Physical Education Information (Polònia).

En el segon bloc van participar 3 membres:

- *L'accés obert a la UPV.* Universitat politècnica de València.
- *El Dipòsit Digital de la Universitat de Barcelona.* Universitat de Barcelona.
- *La base de dades de publicacions acadèmiques hongareses. Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT).* Pazmany Peter Catholic University (Budapest).

Quant als grups de discussió, es va tractar el tema general: *Com dóna suport als investigadors la teva biblioteca?* Es van crear 4 grups per intercanviar idees i opinions al voltant de 4 aspectes.

- **Ensenyant i formant investigadors.**
- **Divulgació.**
- **Bibliometria.**
- **Accés obert.**

Vaig participar en el primer dels grups: *Ensenyant i formant investigadors* (Teaching and training researchers).

Es va parlar sobre el suport individual i la importància del contacte personal amb els investigadors, ressaltant la necessitat de valorar i entendre les seves necessitats. Es va destacar com a positiu el fet d'associar-nos amb ells i donar suport als seus problemes. També es va fer una reivindicació a favor de reconèixer el valor de la competència del bibliotecari.

Es va parlar de bones pràctiques com la creació del web *PhD on track* (del qual ja s'ha fet menció en diapositives anteriors) per a investigadors del *HiB*. I una altra proposta feta per una

companya de la Universitat de Poznan (Polònia). Imitant l'aspecte del menú d'un restaurant, se li ofereix a l'investigador una llista dels diversos serveis que dona la biblioteca on el preu no són diners sinó temps.

I, per últim, es va destacar la rellevància de fer sessions/café per xerrar informalment amb membres responsables de la recerca i amb investigadors.

Diapo 8: Visites als campus HiB: Kronstad, Møllendalsveien i altres

He volgut incorporar a la meua presentació un àlbum de fotografies amb imatges de les diverses visites que els organitzadors van incloure en el programa. Crec que introduir aquesta mena d'activitats enriqueix molt l'estada i permet alleujar l'ambient de presentacions i classes teòriques. Les visites donen una visió més global de la institució i el seu entorn i ajuden a crear un espai distès d'intercanvi i socialització entre els participants.

He dividit l'àlbum en 3 apartats:

- *Campus Kronstad* (general).
- Biblioteca del *Campus Kronstad*.
- *Campus Møllendalsveien* i altres.

Visites al *Campus Kronstad*: es tracta del lloc on habitualment estaven ubicats per fer els encontres professionals. El primer dia ens van acompanyar alumnes del *HiB* a fer una visita per veure les instal·lacions i els equipaments, que es van inaugurar el 2014. Va ser molt interessant veure com s'ha conservat el patrimoni industrial de Bergen, ja que molts mòduls de diversos edificis de l'actual universitat estan ubicats a les antigues cotxeres/tallers del tramvia de primers del segle XX.

També vam veure alguns Laboratoris i llocs de pràctiques de les diverses disciplines. Les instal·lacions esportives exteriors i els llocs de reunió i oci dels estudiants.

Vull fer una menció especial a les sales d'estudi del *HiB*. N'hi ha 100 repartides per tot l'edifici principal del Campus i són gestionades pels mateixos estudiants que, a través de la intranet, poden reservar aquests equipaments.

Visita a la biblioteca del *Campus Kronstad*: vam visitar els diversos espais i serveis de la biblioteca. A destacar la distribució dels espais que són diàfans, oberts i amb força llum. Hi ha diversos i amb diferents propòsits: espais de consulta ràpida, d'estudi, d'ordinadors, de lleure, socials, de descans, etc.

Vull esmentar especialment la bústia de retorn de llibres que distribueix automàticament, a través d'una cinta, on ha d'anar cada llibre per la seva posterior col·locació a les prestatgeries. I, també, l'espai de reunió/café on la biblioteca convida a visitants i a membre d'altres unitats de la institució a intercanviar idees, necessitats, suggeriments, etc.

Visites a altres campus: vam visitar la Biblioteca d'Humanitats de la *Universitat de Bergen* que està distribuïda en espais amplis i amb grans finestres. Aquí, voldria destacar el lema sobre el servei de préstec '*Amor librorum nos unit*' (l'amor als llibres ens uneix).

També vam visitar l'altre campus del *HiB (Møllendalsveien)* on es troba una biblioteca i altres departaments de la institució.

En general, vaig constatar que les universitats tenen moltes coses interessants que val la pena tenir en compte, com podrien esperar en un país nòrdic. Però també, com a contrast, he volgut incloure alguna imatge d'equipaments o cartells en mal estat. Com veiem res no és perfecte!

Per acabar he inclòs una fotografia, si més no simpàtica, de la directora de la biblioteca mostrant-nos un cartell anunciant les xarxes socials.

Diapositiva 9: Cultura

En una estada Erasmus també és interessant, a part dels aprenentatges professionals, tenir la possibilitat de conèixer col·legues i veure altres realitats socials i culturals.

És per això, que he volgut il·lustrar aquesta idea d'intercanvi i coneixença fora de la universitat amb la fotografia central d'aquesta catifa en la qual es pot llegir 'Bibliotek Bar', envoltada per algunes imatges representatives dels moments d'oci, socialització i cultura que vam compartir.

Els organitzadors van programar una visita guiada a la ciutat amb un professor d'història emèrit, que ens va portar per carrerons i monuments explicant-nos moltes anècdotes sobre la història de Bergen. Caminant en grup pel carrer vam aprendre moltes coses sobre la ciutat i vam constatar la seva privilegiada ubicació geogràfica entre 7 turons en la zona bellíssima dels fiords noruecs.

Bergen és la segona ciutat més gran de Noruega amb una població de 260.000 habitants i és considerada la capital de la Noruega occidental. El seu naixement es remunta a segle IX quan ja existia un assentament de comerciants. La raó principal de la importància de Bergen va ser durant molt de temps el comerç de bacallà sec del nord de la costa noruega. A finals del segle XIV, Bergen s'havia establert com el nucli comercial més important i va ser durant centenars d'anys un pròsper centre de comerç entre Noruega i la resta d'Europa. Bryggen (El moll hanseàtic) és el romanent més clar d'aquesta època i alberga avui molts dels atractius històrics i turístics de la ciutat.

Vull destacar el bon ambient que es va generar entre els participants de l'estada. Vam fer junts alguna passejada per veure diverses atraccions de la ciutat. Anaven a sopar i vam poder gaudir de la gastronomia típica de Bergen on el salmó és el rei. Vam compartir moltes estones fora del marc de la biblioteca, la qual cosa va propiciar espais per dialogar, establir contactes i enriquir les relacions.

Dispositiva 10: Mind mapping: valorant l'estada

El divendres, últim dia de l'estada a Bergen, les organitzadores van preparar una activitat de tancament per valorar l'experiència. Es tractava d'un *mind mapping* (diagrama que organitza visualment les idees i les connexions entre elles) generat amb les opinions, que teníem els participants, sobre diversos aspectes del que s'havia tractat durant la setmana.

Per grups vam debatre i respondre diverses preguntes:

- Què ha estat el més important del que s'ha presentat aquesta setmana?
- Quin tema ha estat el més important/educatiu/rellevant?
- T'ha ajudat aquesta setmana a conèixer/posar al dia el coneixement del suport a la recerca?
- Hi ha serveis que vulguis suggerir a la teva institució?
- Hi ha hagut oportunitat de fer xarxes de col·laboració i/o explorar possibilitats de col·laborar amb els col·legues?

Les respostes, escrites en folis de diferents colors segons la pregunta, es van anar enganxant a la paret creant una xarxa d'idees interrelacionades de manera gràfica i senzilla.

Va ser una forma lúdica de resumir els 5 dies de programa i de veure les conclusions i valoracions que vam fer els membres de les diferents institucions sobre la nostra permanència al *Bergen University College*.

Vull destacar que el que es va considerar més important de l'estada va ser LA GENT.

Diapositiva 11: URL de l'estada

Després de l'experiència de la setmana de mobilitat per al personal, els organitzadors van crear la pàgina web:

'Erasmus Staff Mobility Week': <http://www.hib.no/en/library/erasmus-staff-week>

Aquí es poden consultar informacions, imatges i presentacions que van tenir lloc durant l'estada al *Bergen University College (HiB)*.